

Добрянська Н.В - заступник декана
юридичного факультету Київського
університету ринкових відносин, .к.ю.н.

СПІВВІДНОШЕННЯ НОРМ КОДЕКСУ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ЩОДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Актуальність дослідження проблемних питань адміністративного правопорушення в сучасній Україні постала не тільки за необхідності уточнення теоретичних доктрин, але вона спричинена також і практичними завданнями розвитку національного законодавства та удосконаленням державотворчої діяльності.

Після прийняття Верховною Радою України Акту проголошення незалежності України 24 серпня 1991р. [3] дослідження питання адміністративного правопорушення залишає у собі тенденції радянського періоду і здійснюється в рамках ст.9 КУпАП.

Аналізуючи зміни ст.9 КУпАП як за радянських часів, так і за роки незалежності України, можна зазначити, що вони стосувалися фіксації соціально-політичних перетворень і не зачіпали сутнісних характеристик адміністративного правопорушення. Слова «законодавство» (частина перша) і «чинного законодавства» (частина друга) була замінені на терміни «законом» і «закону», а слова «державний або» та «соціалістичну» - виключені. Зміни даної статті залишаються чинними і сьогодні.

Законодавець не досить повно визначає на законодавчому рівні об'єкт посягання обмежившись лише: громадським порядком, власністю, правами і свободами громадян, встановленим порядком управління (ст.9 КУпАП). Не включені до переліку охорони (посягання на) суспільні відносини, що виникають у сфері: праці, охорони праці і здоров'я населення, санітарного і епідемічного благополуччя, охорони навколишнього середовища і природних ресурсів, підприємницької, господарської, фінансової, торгівельної, банківської діяльності тощо. Мабуть і не потрібне та й не можливо перерахування всіх об'єктів правопорушень у визначенні поняття адміністративного правопорушення. Таке перерахування об'єктів посягання призведе до втрати лаконічності визначення та імперативності поняття адміністративного правопорушення. Це скоріше питання юридичної техніки законодавця. Адже адміністративна відповідальність виступає засобом боротьби з правопорушниками у всіх сферах: економічній, соціально-культурній, адміністративно-політичній, господарській, громадській та інших сферах життєдіяльності суспільства і складає одну із основних у структурі заходів державного примусу.

Із вдосконаленням адміністративно-правової доктрини та реалізації Концепції адміністративної реформи в Україні важливою рисою дослідження залишається недооцінка адміністративного проступку як первісного юридичного компонента стосовно утворення інститутів адміністративного законодавства, адміністративної відповідальності, тощо.

Центральне місце серед джерел права займає Конституція України. Інші акти мають прийматись в чіткій відповідності до її положень і відповідати їм.

Щодо адміністративної відповідальності, то Конституція України не визначає ні її підстав, ні кола суб'єктів, які можуть бути притягнуті до відповідальності, ні порядку притягнення, однак в п.22 ч.1 ст.92 встановлюється, що діяння, які є адміністративними правопорушеннями та відповідальність за їх скоєння встановлюються тільки законами.

В науці адміністративного права прийнято говорити про систему нормативно-правових актів, якими встановлюється адміністративна відповідальність. Проте адміністративна відповідальність фізичних осіб регламентується виключно законами, центральне місце серед яких займає КУпАП в якому більшість актів, в яких містилися норми, що встановлювали адміністративну відповідальність об'єднані в певну систему. Цим підтверджується не тільки роль Кодексу як нормативного акту із питань адміністративної відповідальності, але і як Закону, який містить основні, загальні положення щодо адміністративної відповідальності. З чим слід

погодитися без будь-яких заперечень.

Важливе значення для регулювання законодавства про адміністративну відповідальність матиме приведення існуючої сукупності нормативних актів у відповідність до Конституції України, а саме, що діяння може бути визнане проступком за його вчинення встановлена адміністративна відповідальність лише законом. Сьогодні в юридичній літературі можна зустріти висновки вчених про те, що така відповідальність, встановлюється підзаконними актами, такий висновок є у С.Т. Гончарука, Ю.П. Битяка та ін. що суперечить положенням Основного Закону.

Адміністративна відповідальність регулюється виключно законами, які в сукупності складають законодавство про адміністративні правопорушення. В цьому зв'язку перед законодавством про адміністративні правопорушення поставлене завдання відповідно до ст.1 КУпАП, (охорона прав і свобод громадян, власності, конституційного ладу України, прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій, встановленого правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі точного і неухильного додержання Конституції) і законів України, поваги до прав, честі і гідності інших громадян, до правил співжиття, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством постає нагальним питання систематизації.

Отже, адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності встановлюється виключно законами, які мають тенденцію на сьогодні до кодифікації з завданням упорядкування суспільних відносин у сфері публічного адміністрування та визначення ступеня адміністративної караності за порушення чи невиконання приписів, заборон та дозволів, визначених законом.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28.06.1996//Відомості Верховної Ради України.-1996.-№30.-Ст.141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Введений в дію Постановою Верховною Радою Української РСР від 07.12.1984//Відомості Верховної Ради УРСР.-1984.-Додаток до №51.-Ст.1122.
3. Акт проголошення незалежності України: Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 року//Відомості Верховної Ради України.-1991.-№ 38.-Ст.502.
4. Адміністративне право України: Підручник / Ю.П. Битяк, В.М. Горащук, О.В. Дьяченко та ін.; За ред. Ю.П. Битяка.-К.: Юрінком Інтер, 2005 (2008)-544 с.

Дутка Х.- здобувач кафедри теорії держави та права НАВС

ДО МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІЙ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ ЯК ЦЕНТРАЛЬНОГО ОРГАНУ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Сучасний період державотворення в Україні характеризується такими негативними явищами як недовіра населення до існуючої влади, посилення протестних настроїв, породжені високим рівнем корупції, неефективністю та бюрократичністю діяльності державних органів влади та неможливістю влади сформувати й реалізувати ефективну державну політику. Все це зумовлює гостру потребу переосмислення основних цінностей та ідеалів державного управління, здійснити реструктуризацію та оптимізацію функціонування провідних державних інституцій з метою формування нової моделі державної влади в Україні, у зв'язку із чим посилюється й науковий інтерес до проблематики оптимізації функціонування органів державної влади.

У цьому аспекті особливої актуальності набуває проблематика формування та забезпечення єдності у здійсненні всіх спектрів державної політики сучасної держави. Вироблення та реалізація правової політики держави покладено на Міністерство юстиції, за яким закріплено статус головного органу у системі центральних органів виконавчої влади. Отже можна стверджувати про особливу роль цієї державної інституції як у процесі функціонування